

Rīgas dimdinātājs

Līvijas Leimanes teksts
Andras Otto ilustrācijas

Kādam mazam
puikam tika
uzdāvinātas
bungas un
bundzinieka
apgērbs. Bungas
skaļi rībēja.
Apgērbs
saulē mirdzēja.
Puika gāja pa
ielu, bungas
rībinādams un
dziedādams:

Rīga dimd, Rīga dimd,
Kas to Rīgu dimdināja?
Ai ja jā, tra la lā,
Kas to Rīgu dimdināja?

Tālāk dziesmai vārdus viņš nezināja. Puika sāka domāt: „Jā, kas gan to Rīgu dimdināja?” Puika nolēma: „Tas nebūs neviens cits kā es pats. Kam gan citam bungas rīb tik skaļi un apgērbs tik spožs?” Viņš sāka iet staltāk, sita bungas stiprāk un dziedāja vēl skaļāk. Kaimiņi rājās: „Ei! Netaisi tik lielu troksni!” Puika smaidīdams atbildēja: „Man jādimdina

Rīga.” Visiem iepatikās viņa atbilde un pats smaidīgais puika. Viņam gažām ejot, cilvēki atvēra logus, lai redzētu puiku, dzirdētu bungas rībam un viņa skaļo dziedāšanu. Visi viņu iesauca par Rīgas dimdinātāju.

Pagāja dažas dienas, apklusā bungas, apklusā

dziedāšana, un puika vairs negērbās savā mirdzošajā bundzinieka tērpā. Visi brīnījās un prasīja, kas noticis. „Kur ir tavas bungas?” „Iesaiņotas somā,” puika atbildēja.

„Kur ir tavs mirdzošais tērps?” „Iesaiņots otrā somā. Braukšu uz Latviju, tur ir īstā Rīga.” „Vai tu brauksi īsto Rīgu dimdināt?” jautāja cilvēki. Rīgas dimdinātājs pacēla galvu. „Vispirms man jāatbrīvo Rīga no ienaidniekiem.” Tad viņš izslējās stalts, acis viņam iemirdzējās, un viņš sauca: „Gan es Rīgu iepazīšu, tad es Rīgu dimdināšu!”

Skolotāju / vecāku lapa

Vīrsraksts: Rīgas dimdinātājs

Autors: Līvija Leimane

Ilustrators: Andra Otto

Līmenis

LIX: 38

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.-5. klase

Galvenais tēls:

Puika, kas spēlē bungas

Vārdu saraksts

Pamata vārdu krājums

bungas *drums*

troksnis *noise*

Paplašinātais vārdu krājums

apklust *to become quiet*

atbrīvot *to free*

bundzinieka apģērbs *drummer's outfit*

dimdināt *to make resound*

ienaidnieks *enemy*

iepatikties *to get to like*

iesaiņot *to pack*

iesaukt *to name*

mirdzēt *to sparkle, to shine*

nokārt galvu *to hang one's head*

rāties *to reprimand*

rībēt *to rumble, to resound*

smaidīgs *smiling*

spožs *bright*

stalts *stately, tall*

Pārrunu jautājumi

- Kas ir Rīga?
- Kur atrodas Rīga?
- Cik tālu ir Rīga no tavām mājām?
- Ja tu gribētu tikt uz Rīgu, ar kādiem satiksmes līdzekļiem tev būtu jābrauc?
- Ko nozīmē 'dimdināt'?
- Vai esi kādreiz kaut ko dimdinājis? Kā tu to darīji?

- Kāpēc dimdināšana varētu traucēt citiem cilvēkiem?

Nodarbības stundā

1. Skolēni izpēta Latvijas kartē, kur atrodas Rīga. Tad tie izstāsta visu, ko viņi zina par Rīgu.
2. Skolotājs sagādā dažādus Rīgas ainavu un pazīstamu objektu attēlus. Skolēni tos aplūko un 5-7 teikumos pastāsta, kas attēlos attēlots, izmantojot pēc iespējas vairāk īpašības vārdu.

Uzdevumi / Darba lapas

1. Darbības vārdu laiki - 1. uzdevums
2. Darbības vārdi teikumos - 2. uzdevums

Rakstu darbi

1. Kāpēc Rīga jāatbrīvo? - 3. uzdevums
2. Galvenā tēla īpašības - vispārējā nodarbība
3. Bungas - 4. uzdevums
4. Rīgas dimdinātājs - 5. uzdevums

Runas vingrinājumi

1. Skolēns atrod divas tautasdziesmas, kuŗās minētas bungas, iemācās tās no galvas un noskaita saviem klases biedriem.
2. Atstāstījumi - vispārējā nodarbība

Dziesmas un rotaļas

1. Rīga dimd - dziesma
2. Vairāk rotaļu par Rīgu var atrast I.Reiznieces grāmatā Rokasgrāmata folkloras mācīšanā 68. un 69.lpp.

Darbības vārdu laiki

Uzraksti darbības vārdus vienskaitļa un daudzskaitļa 1. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā!

spēlēt
apklust

mirdzēt
iesaiņot

dimdināt
atbrīvot

rībēt

Vienskaitlis

es spēlēju, spēlēju, spēlēšu

es _____

es _____

es _____

es _____

es _____

es _____

Daudzskaitlis

mēs spēlējam, spēlējam, spēlēsim

mēs _____

mēs _____

mēs _____

mēs _____

mēs _____

mēs _____

Darbības vārdi teikumos

Atbilde uz jautājumiem vienā vārdā! Tad uzraksti teikumus ar darbības vārdiem un lietvārdiem! Ievēro darbības vārdu laikus!

Kas spēlē? ērgelnieks Baznīcas ērgelnieks spēlē ērģeles katru svētdienu.

Kas mirdzēja? _____

Kas dimdina? _____

Kas rājās? _____

Kas apklusā? _____

Kas iesaiņos? _____

Kas atbrīvoja? _____

Kas rībēs? _____

Kāpēc Rīga jāatbrīvo?

Stāstā rakstīts, ka Rīga jāatbrīvo. Kāpēc? 5-7 teikumos uzraksti, kāpēc un no kā Rīga jāatbrīvo!

[illegible]

Uzzīmē, kāda izskatās Rīga!

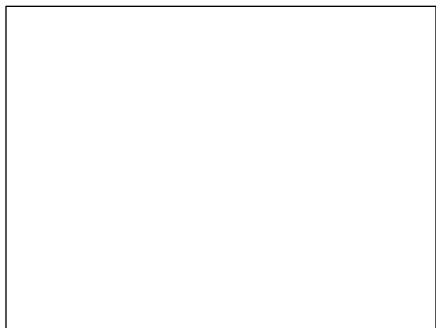

Bungas

Uzzīmē pats vai sameklē internetā trīs dažādu bungu veidu attēlus! Uzraksti 3-4 teikumus par katrām bungām!

Rīgas dimdinātājs

Atbilde uz jautājumiem 1-2 teikumos!

1. Ko mazajam puikam uzdāvināja? _____

2. Kāpēc apģērbs saulē mirdzēja? _____

3. Ko nozīmē 'dimdināt'? _____

4. Kāpēc puika sāka staltāk iet pa ielu? _____

5. Kāpēc kaimiņi rājās? _____

6. Ko kaimiņi darīja, lai labāk dzirdētu puikas skaļo dimdināšanu? _____

7. Kā kaimiņi iesauca puiku? _____

8. Kas notika, kad bungas apklusā? _____

9. Kur bija puikas bungas? _____

10. Kurp puika domāja braukt un kāpēc? _____

Atstāstījumi

Atstāstījumi var būt vienkārši, pilnīgāki vai izsmeļoši.

Vienkārši atstāstot stāstu, skolēns:

- identificē un atstāsta notikumus stāsta sākumā, vidū un beigās tādā secībā, kādā tie notiek;
- apraksta laiku un telpu, kurā stāsts notiek;
- pastāsta par galvenajiem tēliem;
- identificē problēmu un problēmas atrisinājumu.

Pilnīgāk atstāstot stāstu, skolēns:

- identificē un secībā atstāsta stāsta notikumus un faktus;
- stāsta par laiku, telpu un tēliem;
- veido secinājumus, lai aprakstītu trūkstošo informāciju;
- identificē un atstāsta notikumu cēloņus un to, kā tie ietekmē stāsta norisi.

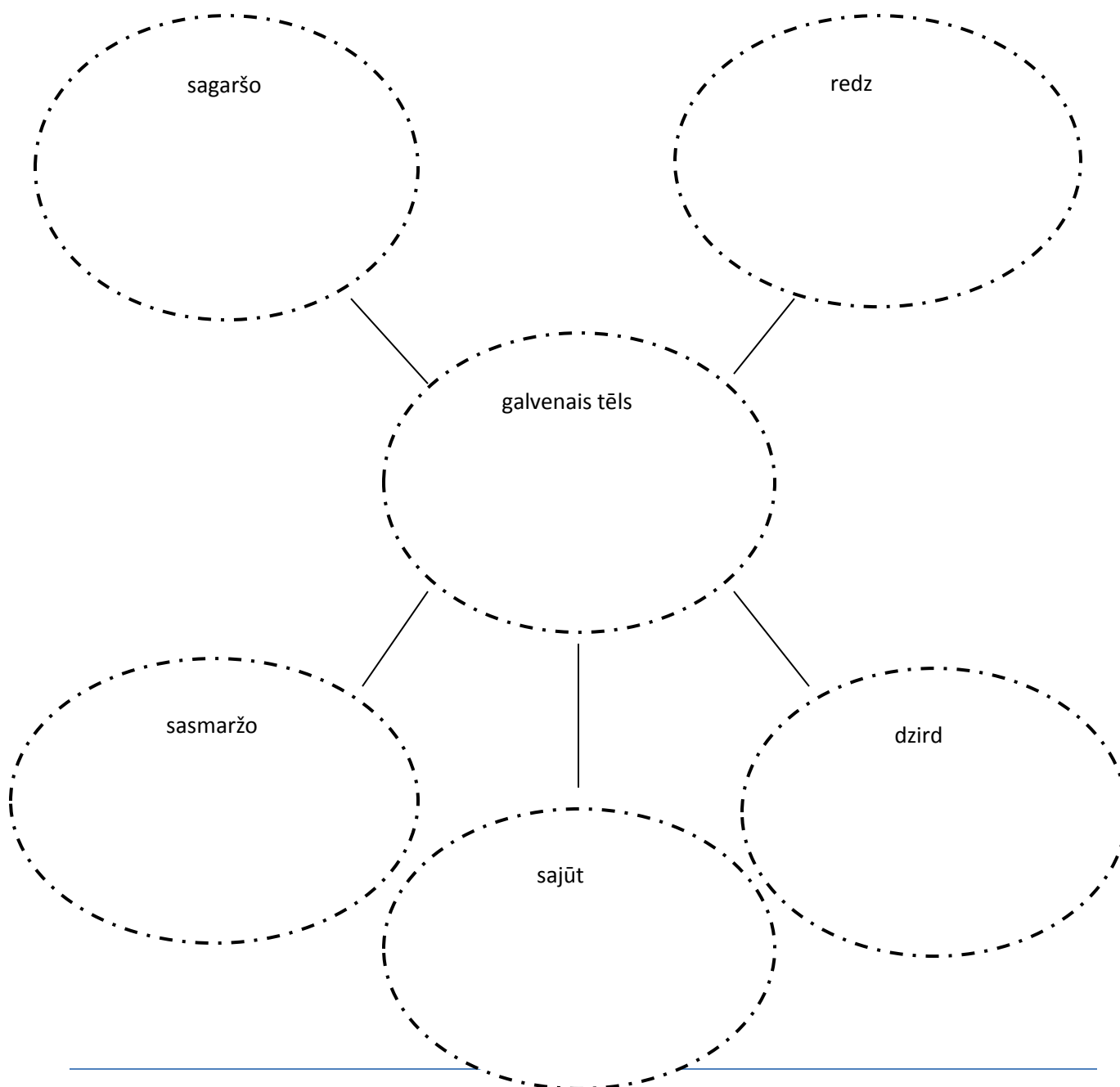
Izsmeļoši atstāstot stāstu, skolēns:

- identificē un secībā atstāsta stāsta notikumus un faktus;
- veido secinājumus, lai izstāstītu trūkstošo informāciju;
- identificē un atstāsta notikumu cēloņus un to, kā tie ietekmē stāsta norisi;
- apraksta stāsta tēlus un tēlu motivāciju;
- novērtē stāstu.

Galvenā tēla īpašības

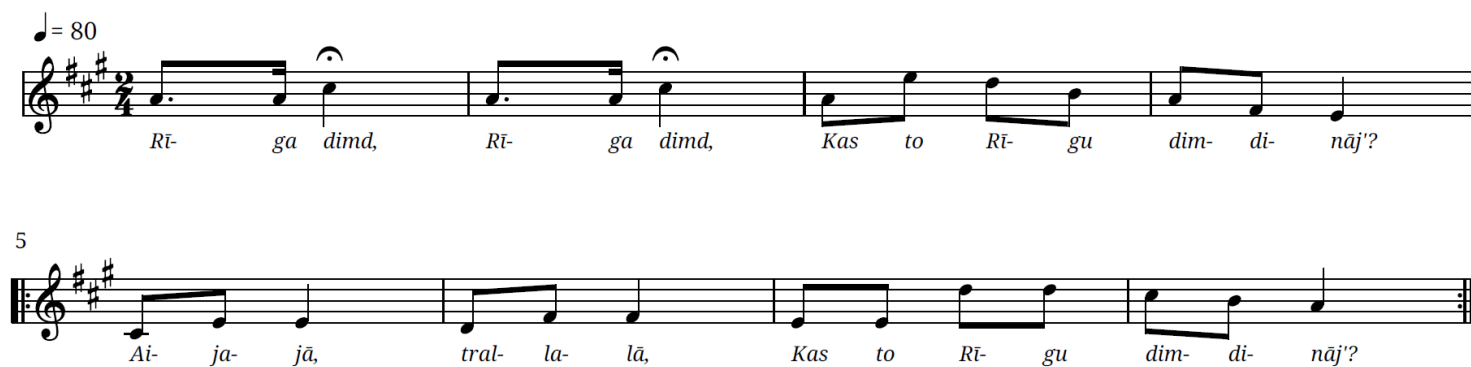
Es lasu šo grāmatu vai stāstu: _____

Padomā par galveno tēlu šinī grāmatā vai stāstā! Uzraksti galvenā tēla nosaukumu vai vārdu vidējā aplī! Tad uzraksti, ko šis tēls sagaršo, redz, dzird, sajūt vai sasmaržo! Tev varbūt būs jāpadomā, kā būtu, ja tu būtu galvenā tēla lomā.

Rīga dimd

Latviešu tautasdziesma

1. Rīga dimd, Rīga dimd,
Kas to Rīgu dimdināj'?
Piedz. Aijajā, trallalā,
Kas to Rīgu dimdināj'?
2. Tai meitai pūru kala,
Kam trejādi bāleliņ'.
3. Tēva brālis pūru kala,
Mātes brālis atslēdziņ'.
4. Viņas pašas īstais brālis
Zelta vāku lieldināj'.

Kora dziesmas ieraksts *Youtube*:

https://www.youtube.com/watch?v=8FFOXfsco_M

J.Cimzes apdare korim:

http://www.dzine.lv/Repertu%C4%81rs%20faili/Riga%20dimd_Cimze.pdf

J.Vītola apdare korim (Latvijas bibliotēku tīklā)

<http://dom.lndb.lv/data/obj/37650.html>